

РІШЕННЯ
експертно-перевірної комісії
Державного архіву Запорізької області

17.04.2026

м. Запоріжжя

№ 1

**Про упорядкування документів установ-джерел формування
Національного архівного фонду, які відновили діяльність на
підконтрольній Україні території Запорізької області після 24.02.2022**

Експертно-перевірна комісія, заслухавши і обговоривши інформацію головного спеціаліста відділу організації і координації архівної справи Державного архіву Запорізької області Андрієнко Євгенії, відзначає, що при розгляді описів справ постійного зберігання та описів справ з кадрових питань (особового складу), поданих Мелітопольською міською радою, фінансовим управлінням та управлінням комунальною власністю Мелітопольської міської ради, виникли ускладнення в зв'язку з тим, що на законодавчому рівні не врегульоване питання упорядкування документів установами - джерелами формування Національного архівного фонду, якщо частина таких документів залишилась на тимчасово окупованій території (далі – ТОТ).

Наразі понад 70 % території Запорізької області тимчасово окуповані Російською Федерацією. Після 24 лютого 2022 року почали відновлювати діяльність установи-джерела формування Національного архівного фонду (далі – НАФ), які передавали документи до архівних відділів райдержадміністрацій та міських рад. На ТОТ залишились документи цих установ, що були передані на зберігання до архівних відділів райдержадміністрацій та міських рад, а саме: Бердянської, Василівської, Мелітопольської, Пологівської (частково) райдержадміністрацій, Бердянської, Енергодарської, Мелітопольської, Токмацької міських рад. Переважна більшість установ – джерел комплектування цих відділів не вивезли документи через стрімку окупацію територій у лютому – березні 2022 року.

Наразі ці установи почали упорядковувати документи з моменту відновлення діяльності після 24.02.2022 на підконтрольній Україні території Запорізької області. У кожній установі, документи, які залишились на ТОТ, були упорядковані за різний період. У процесі науково-технічного опрацювання документів виникає питання упорядкування та описування цього періоду до відновлення діяльності такими установами.

Якщо упорядковувати документи з моменту відновлення діяльності, а не з періоду, по який були упорядковані документи, втрачається неперервність фонду.

Постає потреба зафіксувати, які саме документи залишились на ТОТ, щоб у подальшому можна було їх описати. Питання ускладнюється ще й тим, що облікові документи на упорядковані документи також залишились на ТОТ.

Враховуючи зазначене, експертно-перевірна комісія Державного архіву Запорізької області

ВИРШИЛА:

1. Рекомендувати установам, які відновили діяльність на підконтрольній Україні території після 24.02.2022:

1) після фіксації факту захоплення приміщення установи та її документів у Національній поліції чи прокуратурі, з метою визначення переліку документів, які були викрадені та/або втрачені під час захоплення приміщення установи, розташованого в населеному пункті на тимчасово окупованій території, військовослужбовцями РФ, створити комісію з фіксації захоплення або втрати документів, якщо такий факт підтверджений документально.

за результатами діяльності комісії скласти акт з переліком викрадених та/або втрачених документів в довільній формі, оскільки нормативними документами форма такого акту не передбачена;

2) при упорядкуванні документів скласти описи справ постійного зберігання, з кадрових питань (особового складу), до яких внести всі відновлені або вивезені (евакуйовані) документи. Скласти до них передмову, в якій, зокрема, вказати з якого періоду територія окупована, що відбувалось з того періоду з установою, за який період, які види документів, у якій кількості залишились на тимчасово окупованій території і в якому стані, вказати їх місцезнаходження;

після деокупації територій, провести перевіряння наявності справ, експертизу цінності та упорядкування документів, за потреби удосконалити описи справ;

на титульний аркуш виносити дату початку тимчасової окупації з відкритою датою її закінчення;

3) При упорядкуванні документів, з моменту відновлення діяльності установи на підконтрольній Україні території після 24.02.2022, відкривати новий за порядковим номером опис, до якого скласти продовження історичної довідки;

4) в продовженні історичної довідки вказати:

в першій частині:

періоди настання тимчасової окупації, тимчасового припинення та відновлення діяльності установи;

в другій частині:

відомості про особливості формування та зберігання документів до моменту їх захоплення, зокрема: вказати періоди, за які документи упорядковані, передані до Державного архіву Запорізької області, до архівних відділів райдержадміністрації та міських рад, залищались в установі, вивезені, викрадені, втрачені, відновлені тощо;

які заходи були вжиті установою для фіксації фактів викрадення та/або знищення документів окупаційною владою з посиланням на документи, якими ці факти зафіксовані (заява до поліції, прокуратури, витяг з реєстру досудових розслідувань, витяг з інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», документи комісії з фіксації захоплення та/або втрати документів тощо);

відомості про стан довідкового апарату до фонду.

2. Архівним відділам райдержадміністрацій та міських рад долучати до наглядової справи установи копії усіх документів, що фіксують факти викрадення та/або знищення документів окупаційною владою (заява до поліції, прокуратури, витяг з реєстру досудових розслідувань, витяг з інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», документи комісії з фіксації захоплення або втрати документів тощо).

3. Відділу організації і координації архівної справи Державного архіву Запорізької області (Федько Антоніна) довести це рішення до відома начальників архівних відділів райдержадміністрацій та архівних установ міських рад, що зберігають документи Національного архівного фонду.

4. Контроль за виконанням рішення експертно-перевірної комісії покласти на заступника директора Державного архіву – начальника відділу організації і координації архівної справи Державного архіву Запорізької області Федько Антоніну.

Голова
експертно – перевірної комісії



Антоніна ФЕДЬКО

Секретар
експертно – перевірної комісії



Галина ШУЛЬГА

Аркуш погодження додається